



## Συλλογή της Νομολογίας

Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-181/21 και C-269/21

G.  
κατά  
M.S.

και

BC  
και  
DC  
κατά  
X

(αιτήσεις του Sąd Okręgowy w Katowicach και του Sąd Okręgowy w Krakowie για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

**Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 9ης Ιανουαρίου 2024**

«Προδικαστική παραπομπή – Άρθρο 267 ΣΛΕΕ – Δυνατότητα του αιτούντος δικαστηρίου να λάβει υπόψη την προδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου – Αναγκαιότητα της ζητούμενης ερμηνείας προκειμένου το αιτούν δικαστήριο να μπορέσει να εκδώσει τη δική του απόφαση – Ανεξαρτησία των δικαστών – Προϋποθέσεις διορισμού των δικαστών στα τακτικά δικαστήρια – Δυνατότητα προσβολής δικαστικής διατάξεως με την οποία κρίθηκε αμετακλήτως αίτηση ασφαλιστικών μέτρων – Δυνατότητα εξαίρεσης δικαστή από δικαστικό σχηματισμό – Απαράδεκτο των αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως»

*Προδικαστικά ερωτήματα – Παραδεκτό – Όρια – Προδήλως αλυσιτελή ερωτήματα και υποθετικά ερωτήματα υποβαλλόμενα σε πλαίσιο που αποκλείει τη δυνατότητα να δοθεί χρήσιμη απάντηση – Ερωτήματα σχετικά με το κατά πόσον δικαστικός σχηματισμός στον οποίο συμμετέχει δικαστής που έχει διοριστεί υπό ιδιαίτερες περιστάσεις πληροί τα εχέγγυα τα οποία παρέχει ένα ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως – Αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων να κρίνουν τη νομιμότητα της σύνθεσης του εν λόγω δικαστικού σχηματισμού ή να αμφισβητήσουν το νομότυπο της αμετάκλητης διατάξεως που εκδόθηκε από αυτόν – Δεν υφίσταται – Απαράδεκτο*

(Άρθρο 267 ΣΛΕΕ)

(βλ. σκέψεις 68-78)

## Σύνοψη

Το τμήμα μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου κρίνει απαράδεκτες δύο αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως οι οποίες υποβλήθηκαν από Πολωνούς δικαστές που ζήτησαν να διευκρινιστεί αν η σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού στις υποθέσεις των κυρίων δικών πληρούσε τα εχέγγυα τα οποία πρέπει να παρέχει ένα ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης.

Στη μεν πρώτη υπόθεση (C-181/21), ορίστηκε τριμελής δικαστικός σχηματισμός του Sąd Okręgowy w Katowicach (περιφερειακού δικαστηρίου Κατοβίτσε, Πολωνία) για να εκδικάσει το ένδικο μέσο που ασκήθηκε κατά δικαστικής διατάξεως με την οποία απορρίφθηκε η ανακοπή που είχε ασκηθεί από καταναλωτή κατά διαταγής πληρωμής. Ο εισηγητής δικαστής στην υπόθεση διατύπωσε αμφιβολίες ως προς τον χαρακτηρισμό του δικαστικού αυτού σχηματισμού ως «δικαστηρίου», λόγω των περιστάσεων υπό τις οποίες διορίστηκε στο περιφερειακό δικαστήριο Κατοβίτσε η δικαστής A.Z. που μετέχει επίσης στον συγκεκριμένο σχηματισμό. Οι επιφυλάξεις του αφορούν, ιδίως, το καθεστώς και τον τρόπο λειτουργίας του Krajowa Rada Sądownictwa (Εθνικού Δικαστικού Συμβουλίου, Πολωνία, στο εξής KRS<sup>1</sup>), το οποίο συμμετέχει στο πλαίσιο μιας τέτοιας διαδικασίας διορισμού.

Στη δε υπόθεση C-269/21, ανατέθηκε σε τριμελή δικαστικό σχηματισμό του Sąd Okręgowy w Krakowie (περιφερειακού δικαστηρίου Κρακοβίας, Πολωνία) η εκδίκαση του ενδίκου μέσου που ασκήθηκε από τράπεζα κατά δικαστικής διατάξεως με την οποία μονομελής δικαστικός σχηματισμός του ίδιου δικαστηρίου είχε κάνει δεκτή αίτηση ασφαλιστικών μέτρων υποβληθείσα από καταναλωτές. Ο τριμελής δικαστικός σχηματισμός μεταρρύθμισε την προσβαλλόμενη δικαστική διάταξη, απέρριψε την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων στο σύνολό της και ανέπεμψε την υπόθεση στον μονομελή δικαστικό σχηματισμό. Ο δικαστής του μονομελούς δικαστικού σχηματισμού διατηρεί αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον η σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού που αποφάνθηκε επί του ενδίκου μέσου της τράπεζας συνάδει με το δικαίο της Ένωσης και, συνακόλουθα, ως προς το κύρος της εκδοθείσας αποφάσεως. Ειδικότερα, στον τριμελή δικαστικό σχηματισμό μετείχε η δικαστής A.T., που διορίστηκε στο περιφερειακό δικαστήριο Κρακοβίας το 2021, κατόπιν διαδικασίας στην οποία είχε μετάσχει το KRS.

Στο πλαίσιο αυτό, ο εισηγητής δικαστής στην πρώτη υπόθεση και ο δικαστής του μονομελούς δικαστικού σχηματισμού στη δεύτερη υπόθεση αποφάσισαν να υποβάλουν στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα ζητώντας κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων περιστάσεων υπό τις οποίες διορίστηκαν οι δικαστές A. Z. και A.T., οι δικαστικοί σχηματισμοί στους οποίους δικάζουν αυτές πληρούν τα εχέγγυα που πρέπει να παρέχει ένα ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο το οποίο έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως, κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης, καθώς και αν το δικαίο της Ένωσης<sup>2</sup> επιβάλλει την αυτεπάγγελτη εξαίρεσή τους από την εκδίκαση των υποθέσεων των κυρίων δικών.

<sup>1</sup> Όπως συγκροτούνταν μετά το 2018.

<sup>2</sup> Βλ. άρθρο 2 και άρθρο 19, παράγραφος 1, ΣΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

## *Εκτίμηση του Δικαστηρίου*

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει κατ' αρχάς ότι τόσο από το γράμμα όσο και από την οικονομία του άρθρου 267 ΣΛΕΕ προκύπτει ότι η διαδικασία προδικαστικής παραπομπής προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, ότι εκκρεμεί πράγματι ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων διαφορά στο πλαίσιο της οποίας αυτά καλούνται να εκδώσουν απόφαση που θα λαμβάνει υπόψη την προδικαστική απόφαση<sup>3</sup>.

Το Δικαστήριο επισημαίνει εν συνεχεία ότι, μολονότι κάθε δικαστήριο έχει την υποχρέωση να ελέγχει αν συνιστά, λαμβανομένης υπόψη της σύνθεσής του, ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως κατά την έννοια, μεταξύ άλλων, του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, όταν ανακύπτει σοβαρή αμφιβολία επ' αυτού, εντούτοις η προδικαστική ερμηνεία που ζητείται από το Δικαστήριο μπορεί να θεωρηθεί αναγκαία, κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, μόνον αν ο αιτών δικαστής έχει αυτοτελώς τη δυνατότητα να αντλήσει τις συνέπειες της ερμηνείας αυτής κρίνοντας, υπό το πρίσμα της, τη νομιμότητα του διορισμού άλλου δικαστή του ίδιου δικαστικού σχηματισμού και, ενδεχομένως, εξαιρώντας τον.

Τούτο δεν ισχύει, εν προκειμένω, στην περίπτωση του αιτούντος δικαστή στην υπόθεση C-181/21, δεδομένου ότι ούτε από την απόφαση περί παραπομπής ούτε από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο συνάγεται ότι, βάσει των κανόνων του εθνικού δικαίου, ο εν λόγω δικαστής θα μπορούσε αυτοτελώς να ενεργήσει κατ' αυτόν τον τρόπο. Συνεπώς, η ερμηνεία των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου η οποία ζητείται στην υπόθεση C-181/21 δεν εξυπηρετεί αντικειμενική ανάγκη σε σχέση με απόφαση που θα μπορούσε να λάβει αυτοτελώς ο αιτών δικαστής στην υπόθεση της κύριας δίκης.

Όσον αφορά την υπόθεση C-269/21, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι το ίδιο το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η διάταξη του τριμελούς δικαστικού σχηματισμού με την οποία μεταρρυθμίστηκε η δική του απόφαση και απορρίφθηκε η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων που υποβλήθηκε από τους ενδιαφερόμενους καταναλωτές δεν υπόκειται πλέον σε ένδικα μέσα και πρέπει, επομένως, να θεωρηθεί αμετάκλητη κατά το πολωνικό δίκαιο. Παρότι όμως επικαλείται την ανασφάλεια δικαίου η οποία θα περιέβαλλε τη δικαστική αυτή διάταξη λόγω των αμφιβολιών ως προς το νομότυπο της σύνθεσης του δικαστικού σχηματισμού που την εξέδωσε, το αιτούν δικαστήριο δεν παραπέμπει σε καμία διάταξη του πολωνικού δικονομικού δικαίου η οποία να του παρέχει την αρμοδιότητα να εξετάσει, και μάλιστα σε μονομελή δικαστικό σχηματισμό, αν αμετάκλητη διάταξη εκδοθείσα από τριμελή δικαστικό σχηματισμό επί αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων είναι σύμφωνη, μεταξύ άλλων, με το δίκαιο της Ένωσης. Εξάλλου, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι η διάταξη η οποία εκδόθηκε από τον τριμελή δικαστικό σχηματισμό δεσμεύει τον αιτούντα δικαστή, καθώς και ότι αυτός δεν είναι αρμόδιος ούτε να «εξαιρέσει» δικαστή που μετείχε στον δικαστικό σχηματισμό ο οποίος εξέδωσε τη διάταξη ούτε να αμφισβητήσει το νομότυπό της.

Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι το αιτούν δικαστήριο στην υπόθεση C-269/21 δεν είναι αρμόδιο, δυνάμει των κανόνων του εθνικού δικαίου, ούτε να κρίνει, μεταξύ άλλων υπό το πρίσμα του δικαίου της Ένωσης, τη νομιμότητα της σύνθεσης του τριμελούς δικαστικού σχηματισμού που εξέδωσε τη διάταξη με την οποία κρίθηκε αμετακλήτως η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων και, ειδικότερα, των προϋποθέσεων διορισμού της δικαστή Α. Τ. ούτε να αμφισβητήσει το νομότυπο της επίμαχης δικαστικής διατάξεως.

<sup>3</sup> Απόφαση της 22ας Μαρτίου 2022, Prokurator Generalny κ.λπ. (Πειθαρχικό τμήμα του Ανωτάτου Δικαστηρίου – Διορισμός) (C-508/19, EU:C:2022:201, σκέψη 62 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Πράγματι, δεδομένου ότι η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων την οποία είχαν υποβάλει οι ενάγοντες της κύριας δίκης απορρίφθηκε στο σύνολό της, η διαδικασία επί της αιτήσεως αυτής περατώθηκε οριστικώς από τον τριμελή δικαστικό σχηματισμό. Συνεπώς, τα προδικαστικά ερωτήματα που υποβλήθηκαν στην υπόθεση C-269/21 συνδέονται άρρηκτα με ένα στάδιο της διαδικασίας στην υπόθεση της κύριας δίκης το οποίο έχει περατωθεί οριστικώς και είναι αυτοτελές προς τη διαφορά επί της ουσίας, η οποία παραμένει η μόνη που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Συνακόλουθα, τα ερωτήματα αυτά δεν εξυπηρετούν αντικειμενική ανάγκη σύμφυτη με την επίλυση της διαφοράς αυτής, αλλά έχουν ως σκοπό να εκμαιεύσουν από το Δικαστήριο μια γενική κρίση επί της διαδικασίας διορισμού των δικαστών των τακτικών δικαστηρίων στην Πολωνία, η οποία δεν συνδέεται με τις ανάγκες της συγκεκριμένης διαφοράς.